

Basisproducten en Rotterdam stutten Nederlandse handelsprestatie

In 2009 is de handelsprestatie, gedefinieerd als de groei van de uitvoer minus de ontwikkeling van de relevante wereldhandel, 3,1% geweest. Dit is het hoogste cijfer sinds 2000. Wat is hiervan de oorzaak? Om deze vraag te beantwoorden is het zinvol de Nederlandse uitvoer per productgroep te bestuderen. Helaas is het niet mogelijk een relevant wereldhandelsvolume per productcategorie te berekenen. Ook kan door gebrek aan gegevens geen onderscheid gemaakt worden tussen binnenslands geproduceerde uitvoer en wederuitvoer. Het totale uitvoervolume per productcategorie is daarom afgezet tegen de totale relevante wereldhandelsgroei.

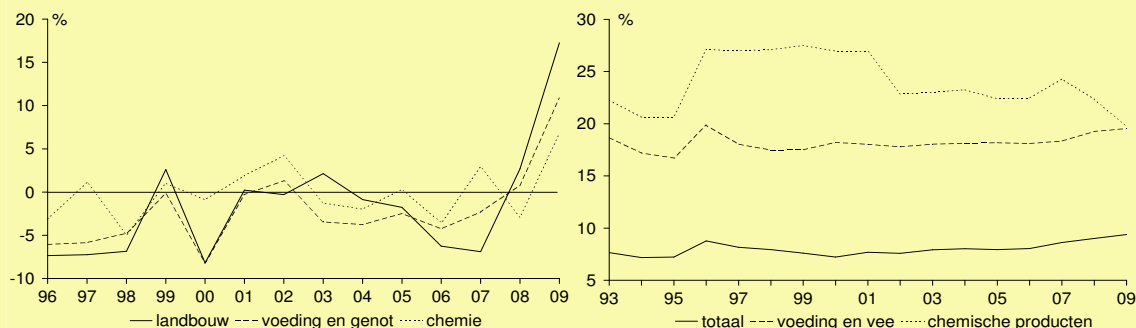
Het uitvoervolume van landbouwproducten, voedings- en genotmiddelen en chemieproducten (ongeveer 30% van de Nederlandse goederenuitvoer) groeit beduidend sneller dan het relevante wereldhandelsvolume. De eerste twee productcategorieën zijn eerste levensbehoeften waarvan de vraag in geringe mate beïnvloed wordt door de economische conjunctuur. De basischemie werd vroeg geraakt door de conjuncturele neergang in 2008, maar de opleving in de tweede helft van 2009 is ook het eerst zichtbaar bij deze producten.

Wereldwijd hebben landbouwproducten, voedings- en genotmiddelen en chemieproducten het beter gedaan dan andere producten zoals transportmiddelen. Bij een volledig zuivere berekening van de relevante wereldhandel zouden deze effecten niet tot uitdrukking mogen komen in de handelsprestatie. Deze kan alleen verbeteren doordat samenstellingseffecten onvolledig worden meegerekend, of doordat Nederlandse producten op de relevante deelmarkt meer in trek zijn. Om te onderzoeken of dit laatste misschien het geval is, is gekeken naar het marktaandeel van de Nederlandse uitvoer in de invoer van de belangrijkste handelspartners van Nederland. Voor de totale uitvoer van goederen stijgt dit aandeel in de eerste drie kwartalen van 2009 iets. Hetzelfde geldt voor de goederencategorie vee en voedingsmiddelen. Opvallend is dat het aandeel van Nederlandse chemieproducten sterk daalt. Als gekeken wordt naar de in- en uitvoerprijzen uit de Nederlandse kwartaalrekeningen, dan blijkt dat de uitvoerprijzen veel sterker zijn gedaald dan de invoerprijzen. Dit wijst erop dat de Nederlandse chemie in volumetermen ook marktaandeel heeft behouden door de prijzen te verlagen en de prijsconcurrentiepositie te verbeteren.

Voor de handelsprestatie is ook de ontwikkeling van de wederuitvoer van belang. Deze is minder teruggevallen dan op grond van de zeer ongunstige ontwikkeling van de relevante wereldhandel zou mogen worden verwacht. Dit wordt voor een deel veroorzaakt door de sterke positie van de Rotterdamse haven. Weliswaar is de containeroverslag in Rotterdam in 2009 met ruim 8% teruggelopen, maar bij de concurrenten Antwerpen, Hamburg en Bremen lag de daling tussen de 15% en 20%. Vervoerders hebben transportlijnen geschrapt en daarbij Rotterdam ontzien, waardoor lading van andere havens nu via Rotterdam gaat. Verder zijn tarieven in Rotterdam aangepast om vervoerders te behouden.^a

Samenstellingseffecten van de Nederlandse uitvoer, prijsbeslissingen en een concurrentievoordeel van Rotterdam kunnen derhalve een groot deel van de positieve handelsprestatie van Nederland in 2009 verklaren. De meeste van deze effecten hebben naar verwachting een tijdelijk karakter. Daarom ligt in de projectie besloten dat in 2010 en 2011 de markt- en handelsprestatie weer dichterbij het gemiddelde van de afgelopen decennia zullen liggen.

Handelsprestatie en aandeel in de invoer van belangrijke exportlanden van enkele productgroepen

^a Nieuwsblad Transport, Rotterdam: Marktaandeel in containers groeit, 4 september 2009.